בז א מיי פי"ט מהל׳ שנת

בז א מייי פיייט מהכי שבת הלכה ה סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סיי שג סעיף ט: בח ב מיי פי"ט מהלי שבת הלכה ב:

במ ג מיי שם הלכה עו

תורה אור השלמ

ו וַיִּפָּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזְר הַכּּהֵן אֶת הַזְּהָב מֵאִתָּם כֹּל כְּלִי

מוסף רש"י

י ולא בשריון כו'. משום מראית העין שלא יחשדוהו

מוסף תוספות

א. לאיש. מוס' הלח"ש. ב. אבל לגבי שבת משום תכשיט הוא, אין עליה חותם תכשיט יש עליה

טבעת שיש עליה חותם

טבעת שיש עליה חותם תכשיט הוא לאשה כדאמר ר' זירא. ריטנ״ל, (ועי' תוס' הלל״ש וחזו״ל כליס סי' ז ס״ק יד, מלל הרעיס שפ״ל). T. בשבת.

הרפיס שפ״ק). ד. בשבת. ריטנ״ל, ה. אפי״. מוס׳ הרל״ש. ד. בחול. מוס׳ הרל״ש. ד. דאינה תולשת השיער, אפילו לחוף

ולפספס מותר (לעיל נ:)

. דקי"ל כר' שמעוו דדבר

יקי ל כו שמפון וובו שאין מתכוין מותר. פסקי הר6״ם סי׳ ז'. ח. דמשמע וכו׳ שאלו היתה חולקת

שערה בשבת לא היה בה

ב... בשבת לא היה בה משום משוי ואמאי. חי' הל"ן, 0. לחלוק בו שערה. תוס' הלח"ש. י ודשרהי

הר"ן. ט. לחלוק בו שערה. מוס' הלמ"ט. י. [ד]הרי אין זה תכשיט אלא כלי. מי' הר"ן, שהרי אינה יכולה לצאת בכל הדברים

לצאת בכי הצריכים לה כיון שאינם לא מלבוש ולא תכשיט,

חותם משוי. ו ג. דאילו לרבנן

ריטנ״א. אפילו

באיסור

:מעשה

במדבר לא נא

א) ולעיל טו :ז. ב) להמו הכג. ל) [נפי פור], כם פוקו קבנ. ג) [גי' הערוך בערך אגד אוגדת], ד) [לעיל נג:] ס) בס"א: השמד, ו) [דף רש"ל מוחק זה, מ) ולקמן קכד.],

המעמיד. גוף הטבעת מעמיד

החותם והעול מעמיד את סמלוניו

והקולב את מסמרותיו והסולם את

שליבותיו שהרי בהם קבועים והערסה

הוא עד (ה) ארוך שהקנה שקורין ייש"א

והלשון תחוב בו והשלשלות קבועות

בקנה וכולן העץ ארוך מעמידן שהוא פליי"ל ששתי כפות המאונים

תלויות בב' ראשין: רבא אמר.

ברייתא דקתני וטבעת הוי תכשיט בין

שיש עליה חותם בין שחין עליה חותם

לאו ארישא דאיירי בתכשיטי נשים

קיימי תרוייהו אלא חד תכשיט דאיש

וחד תכשיט דחשה ולנדדין קתני:

טומחה חשבת קרמית. הח דקתני וטבעת בין שיש עליה כו׳ לאו ארישא

קאי דקרי ליה תכשיט נשים אלא הכי

האמר וטבעת שאמרו שנטמאת בין

שיש עליה חותם דלאו תכשיט הוא

מיהו כלי מעשה הוא בין שאין עליה

חותם דהוי תכשיט וכי קתני רישה

תכשיטי נשים אשאין עליה חותם:

למחי חזיה. לתכשיט דקתני חינה

חייבת חטחת: חוגרת בה שערה.

היולא חוץ לקישוריה כורכתו סביב

המחט ותוחבת המחט בשבכה מתחתיה

שלא יראה שערה: וחיהוי כבירית.

דתנא מתניתין (לקמן דף סג.) בירית

טהורה מלטמא ויוצאין בה. והיא כמין

אלעדה שעושה לשוקיה מעל בתי

שוקיה להדקן שלא יפלו על רגלה:

טהורה. דלאו מכשיט היא אלא

תשמיש לבתי שוקיה והוי (כ) כטבעת

הכלים דאמרן טהורות בפרקין דלעילי

ויולאין בה שלריך לה עם בתי שוקיה

ולא הוי משאוי ויוצאין דכיון דלצניעותא

היא לא שלפא ומחוי והאי מחט גמי

לצניעות דשער באשה ערוה ולא מחויא

ואמאי לא תצא לכתחילה: חולהת. לכאו

ולכאן באמלע ראשה שקורין גריו״א

בלע"ו: ובשבת למחי חויח. הרי בשבת

אינה חולקת שערה: מס של זהב יש לה

על ראשה. האחד והשני עוקן הוי:

בחול חולקת שערה. בעוקץ: ובשבת.

תוחבת העוקן בשבכה והטס שבראשה

השני מונח על פדחתה: בותני' סנדל המסומר. של ען הוא

ותוחבין מסמרות (ג) למעלה לחזק התחתון עם העליון י (העץ עם העור

שלמעלה הימנו ויש לו שתי פיות ותוחב רגלו בו) ובגמרא מפרש

מאי טעמא גזרו ביה: ולא ביחיד. ולא בסנדל יחיד: בומן שאין

ברגלו מכה. בש"ס ירושלמים מפרש דלא ליחשדיה דטעין ליה לחבריה תוחי כנפיה. ולשון רבותי דילמא מחייכי עליה ושקיל דשליף ליה

וממטי ליה בידים בשכחת שבת. ומיהו בזמן שיש ברגלו מכה שרי

ובגמרא בעי בהי מינייהו יהיב ליה: ולא בתפילין. כדמפרש טעמא

בגמרא (לקמן דף סא.): ולא בקמיע. שכותבין וטוענין לרפואה:

שחינו מן המומחה. אבל בקמיע מומחה שרי דתכשיט הוא לחולה

כאחד ממלבושיו: שריון קסדא ומגפיים. מפרש בגמראש: אינו

חייב חטאת. דכולהו מין מלבושין נינהו בחול למלחמה: גבו' שלפי

הגוירה י היו. בני אדם הנשמטים מן הגזירה היו: הנכנם יכנם.

הרוצה ליכנס יכנס שהנכנס יראה תחלה שאין אדם רואה: והיוצא

אל יצא. שמא יש אויבים מבחוץ והוא לא ידע ויראוהו ויבינו שאנו

כאן: נהפך סנדלו. שיש לו שתי פיות ויכול לנועלו מב׳ לדדין אבל

ניכר מי הוא לפנים ומי הוא לאחור וכשנועלו זה הפוך נראה הנכנם כאילו הוא יוצא וניכר מקומו בקרקע: והרגו זה את זה.

בדחיקתן שהיו סנדליהן מסומרין כעין אותם שעושין לרגלי הסוסים

ראשיהן עבים: אל יצא. האיש בשבת כדמפרש לקמיה דבשבת

היה מעשה ומעין המאורע אסרו: אלמה הנן. במסכת בילה:

הגהות הב"ח

(**ה)** רש"י ד"ה המעמיד וכו" יהערסה הוא ען הארוך שהוא קנה שקורין: (3) ד"ה טהורה וכו' והרי (כ) רי זו טארט זכרי דהדי הרא כטבעת: (ג) ד"ה סגדל וכו' מסמרות לחזק כל"ל ותיבת למעלה נמחק:

גליון הש"ם

מתני' ולא בשריון. עי׳ לקמן סד ע״ב ברש״י ד״ה כל שמסרו:

לעזי רש"י

אישתרייד"א [אישתדיר"א]. מאזניים (ה' שונו יו "א] (באיטלקית). ייש"א [יש"א של מאזניים. א [יש"א]. מוט, כן פליי"ל. קנה-המאזניים. . נריו"א. פסוקת, שביל

רבינו חננאל קולב. יש מי שאומרים ממיני תכשיט הוא להשמיע קול כדורך בגת ומחזקו במסמרים. שליבות ושלשלאות. פשוטות הז. . דבא אמר הא מתניתא לצדדין קתני, אין עליה חותם תכשיט דאשה, יש עליה חותם תכשיט דאיש. והדין כך הוא שיהא האיש מותר לצאת בטבעת שיש עליה חותם. בטבעו שיש עליה יוחום, והאשה בטבעת שאין עליה חותם, מפני שתכשיט הוא להן וכל תכשיט שרי, אלא משום גזירה6) דרבא כדבעינן למימר לקמן וַסד.ן, כדבעינן למימר לקמן (חד.), דאמר פעמים שהאשה נותנת לבעלה טבעת שאין עליה חותם להוליכה אצל האומן ומניחה באצבעו עד שמגיע אל האומן, יפעמים שהאיש נותן יפעמים ופעמים שהאיש נותן לאשתו טבעת שיש עליה חותם להניחה בקופסא ומניחתה באצבעתה עד שמגעת לקופסא, לפיכך אסרו אחד האיש ואחד האשה לצאת בין בטבעת שיש עליה חותם בין בטבעת שאין עליה חותם. . רב נחמן בר יצחק אמר טומאה אשבת קרמית כו׳. סומאה אשבת קרמית כרי. ולא במחט שאינה נקובה. אוקימנא כדתניא כמין טס של זהב יש לה על ראשה, בחול חולקת בה שערה, בשבת מנחת, על פדחתה, . ונוי הוא לה. לא יצא בסנדל

א) עי׳ ברשב״א שתמה ע״ד רבינו בזה.

רב נחמן בר יצחק אמר מומאה אשבת קא רמית. דאפילו גלאו בקולב. הוא כמין עמוד רחב מלמטה ודק מלמעלה ומיטלטל והחנוני מעמידו לפני חלון חנותו ומסמרין תחובין בו ותולין בהן אבנטים בין לרבא בין לרב נחמן בר יצחק מוקמי תרוייהו כרבי נחמיה ולא ורצועות למכור: בערסת. חישתרייד"ה בלע"ז והן מחזנים גדולות מטמא מטעם תכשיט דאשה אלא מטעם תכשיט דאיש או מטעם דהוי לשקול למר ושעוה ונחשת והן של עך: הלך אחר שלשלוחיו. שתלוי בהן ואם של מתכת הן טמאות:

בקולב הלך אחר מסמרותיו בסולם הלך אחר שליבותיו בערםי הלך אחר שלשלותיו וחכמים אומרִים ״הכל הולך אחרְ המעמיד רבא אמר לצדדים קתני יש עליה חותם תכשים דאיש אין עליה חותם תכשים דאשה רב נחמן בר יצחק אמר ישומאה אשבת קרמית מומאה יכלי מעשה אמר רחמנא וכלי הוא שבת משום משוי אמר רחמנא אין עליה חותם תכשים יש עליה חותם משוי: ולא במחט שאינה נקובה: "למאי חזיא אמר רב יוסף הואיל ואשה יאוגרת בה שערה א"ל אביי ותהוי כבירית מהורה ותשתרי אלא תרגמא רב אדא נרשאה קמיה דרב יוסף הואיל ואשה חולקת בה שערה בשבת למאי חזיא אמר רבא מם של זהב יש לה על ראשה בחול חולקת בה שערה בשבת מניחתה כנגד פרחתה: כ*ותני' בלא* יצא האיש בסגדל המסומר ולא יביחיד בזמן שאין ברגלו מכה ולא בתפילין סולא בקמיע בזמן שאינו מן המומחה פולא בשריון ולא בקסדא ולא במגפיים ואם יצא אינו חייב חטאת: גמ' סנדל המסומר מאי מעמא אמר שמואל שלפי הגזרהס היו והיו נחבאין במערה ואמרו הנכנם יכנם והיוצא אל יצא נהפך סנדלו של אחד מהן כסבורין הם אחד מהן יצא וראוהו והרגו זה את זה יותר ממה שהרגו בהם אויבים רבי אילעאי בן אלעזר אומר במערה כסבורין היו שבאו עליהם אויבים רחקו זה בזה והרגו זה את זה יותר ממה שהרגו בהן אויבים רמי בר יחזקאל אמר בבהכ"ג היו יושבין ושמעו קול מאחורי בהכ"ג כסבורין היו שבאו עליהם אויבים דחקו זה בזה והרגו שעה אמרו אל יצא אדם במנדל המסומר אי הכי בחול נמי ליתסר מעשה כי הוה

בשבת הוה ביום מוב לישתרי אלמה תגן

אויבים ועכשיו באין עליהן דחקו זה בזה היו יושבין ושמעו קול מעל גבי המערה זה את זה יותר ממה שהרגו בהן אויבים באותה

למאר חזיא. פיי בקונטרס למאי חזיא™ והא משוי הוא וקשה לר"י דחם כן מחי משני הוחיל וחשה חולקת בה שערה אטו משום הכי לא הוי משוי והא אינו לא מלבוש ולא מכשיט אלא נראה לפרש למאי חזיא למה היא רגילה לנאת בה הבחול אמר רב יוסף כו' ובתר הכי פריך ובשבת למאי חזיא נהי שרגילה לנושאהי בשביל שלריכה לחלק בה שערה בשבת תיהוי משוי כיון דאינו לא מלבוש ולא תכשיט ובקונטרס פי׳ בסמוך בשבת למאי חזיא והלא בשבת אינה חולהת שערה וקשה לר"י חדא דהא מנא ליה דאסור לחלק בה שיער בשבתי ועוד דחמחי פריך והא אסורה אפילו יהא מותרט

כלי מעשה ולנדדין קתני בין לרבא

בין לרב נחמן בר יצחק:

טעמא דהוי תכשיטא לאיש היא טמאה מכל כלי מעשהב והשתא

מקשה והא משוי הוא": הואיל ואשה אוגרת בה שערה. יא נרחה לר"י שתוחבת המחט בתוך הסבכהיב ודוחקת את הסבכה כדי שלא יפלו שערותיה חוץ לקישוריה ג והשתח אתי שפיר דהויא כעין בירית שאוחזת בתי שוקיה שלא יפלויד ולא כפירוש הקונטרס:

ותיהוי כבירית מהורה ותשתרי. פירש בקונטרס דכי היכי דהתם לא חיישי לדילתא משלפא ומחויא הואיל ולצניעותא עבידא ה"נ לא ניחוש למישלף ואחוויי מהאי טעמא וקשה לר"י דהא שו כבלים אין יולאין בהן בשבת מדחיישינן דילמא משלפא להו משום דהוי תכשיט כמו שאפרש אע"ג דללניעותא עבידאין כמו בירית דהכל ענין אחד אלא שבירית באחת וכבלים בשתים כדאמרינן לקמן (דף פג:) ועוד דלמה לו להזכיר כאן טהרת בירית הוה ליה למימר ותיהוי כבירית ותשתרי ונראה לר"י דה"פ ותהוי כבירית שיולאין בה לפי שהיא טהורה משום שאינה תכשיט דאינה נוי לאשה כיון דאינה כ"א באחת והויא כטבעת הכלים דחינה כ״א לצורך בתי שוקים יח ה"נ האי מחט שהיא טהורה לפי שאינה אלא כטבעת הכלים תשתרי

דאינה תכשיט וא"ת אמאי לא משני השתא כמין טס של זהב יש לה בראשה כדמשני לאידך שינויא דבסמוך וי"ל דאם היתה אוגרת בה שערה לא היתה מניחתה לעולם כנגד פדחתהים ואינה חשובה תכשיט אלא טס וקשה לרשב"א לפירוש זה דכיון דמחט שאוגרת בה שערה היא טהורה היכי קאמר לעיל (דף נב:) אבל לענין טומאה דא ודא אחת היא הרי יש חילוק אפילו בשלימה דאותה שאינה אוגרת בה טמאה ואותה שאוגרת בה טהורה ולריך לומר־ דאטומאה נמי פריך ותיהוי טהורה כבירית שהיא טהורה גם תשתרי לנאת בה:

משלחין

ומניחתה כנגד פרחתה. השתא לא היה לריך לומר שחולקת בה שערה כלל אלא האמת מפרש: ושמעו הוד מעד

גבי המערה. קול של סנדל המסומר: (ש"ר לע"ב) לא יבסגדל המסומר ולא 0במנעל שאינו תפור. תימה לר"י והא קתני סיפא זה הכלל כל שניאותין בו משלחין אותו ביו"ט ומפרש בגמ' דכל שנאותין בו בחול קאמר וסנדל המסומר ניאותין בו בחול ואמאי אין משלחין אותו בי"ט וי״ל דהחמירו בו לפי שבא תקלה על ידו כי היכי דאסר ליה בשמעתין ר׳ אלעזר בר׳ שמעון לטלטלו לכסות בו את הכלי או לסמוך בו כרעי המטה אע״פ מ׳ ששאר כלים שמלאכתן לאיסור שרי לטלטלן לנורך גופן ומקומן וזה הכלל דקמני המם לא קאי אלא אמנעל שאינו מפורי™ וגראה לר"י דחפי׳ לרבנן דר׳ אלעזר דשרי לטלטל לצורך גופו ומקומו אסור לשלחו בי"ט אע"ג דשילוח משום שמחת י"ט חשיב כמו לצורך גופו מדשרי" לשלוח דברים שמלאכתן לאיסור כיון שבאת תקלה על ידו ליכא שמחת י"ט:

לא מלבוש ולא תכשיט, הילכך צריך לפרש כדפי׳ לעיל. מוס׳ הלח״ש. יא. פרש״י שער היוצא חוץ לקשוריה כורכתו סביב המחט ותוחבת סביב המחט ותוחבת המחט לתוך קשוריה שלא יראה שערה, ויותר. פסקי הרל״ש סימן ז׳. יב. כשהיא רחבה. ריטנ״ל, יג. ומיהו בנטילת מחט עצמו ליכא בנסירו מווס עצמו ליכא גילוי שער אלא שהשבכה משתרבבת ואח"כ יתגלה השער. ליטכ"ל, 'T. שאם היתה שולפת הבירית לא היה שוקה מתגלה מיד אלא לאחר שנפלו בתי שוקיה. מוס' הלח"ש. 10. לקמן גבי בירית טהורה ויוצאין בה בשבת (אמרי). סוס' הלח"ש. מון הרח"ש. 10 (אמרי). מוס' הלח"ש. 10. האין יוצאין בכבלים בשבת משום. מוס' הלח"ש. יו. להחזיק בתי שוקיה מוס' הלח"ש.

בה בשבת דליכא למיזוש דילמא שלפא. מוס' הלח"ש, ורשנ"ח. יט. אלא כנגד העורף. מוס' הלח"ש. ב. דתרתי פריך כלומר תהא כבירית לגמרי. לענ״ל. כא. ואידך, שאין ניאותין בו בחול כיון שהוא בלי תפירה. פי׳ .סר״ן

ית. וע״י כך מותר

בה בשבת דליכא למיחש